

Beslisnota voor de raad

Datum 1 december 2020

Openbaar

Onderwerp Beantwoording Motie M33: "Poëzie terwijl u wacht".
Versienummer 1

Portefeuillehouder H.M.M. Schuttenbeld en W. Dogger
Informant Wim Heersink en Peter Schut
Afdeling Ruimte en Economie
Telefoon (038) 498 2419
Email W.Heersink@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 5.3.1 We houden de brede culturele basisinfrastructuur met een gedifferentieerd en gevarieerd aanbod voor een breed publiek in stand
Begroting wijzigen Ja
Dekking ten laste van Budget Cultuur (incidenteel) en structurele begrotingsruimte 2022 (structureel)

Bijlagen 1. Motie M33: Poëzie terwijl u wacht.

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 In te stemmen met het realiseren van poëzie onder de beide beweegbare brugdelen van de Hofvlietbrug;
- 2 In te stemmen met eenmalige incidentele dekking van €32.500,-- uit het budget voor Kunst in de Openbare Ruimte 2020, voor het aanbrengen van bevestigingsconstructies als drager van de doeken met gedichten en het eventuele onderhoud voor het eerste jaar;
- 3 Vanaf 2022 € 8.000,-- per jaar structureel beschikbaar stellen, voor het vervangen en vernieuwen van poëzie onder de Hofvlietbrug, te dekken uit de structurele begrotingsruimte.
- 4 Motie M33 daarmee af te doen.

Datum 1 december 2020

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Op 1 december 2019 heeft de raad motie M33: "Poëzie terwijl u wacht" aangenomen. De motie draagt op "om te onderzoeken of het in Zwolle bij een of meerdere bruggen mogelijk is om het wachten voor een openstaande brug te veraangename middels een gedicht van een Zwolse dichter". In vervolg op deze motie is in 2020 onderzoek uitgevoerd naar de (technische) mogelijkheden, geschikte bruggen, potentiële dichters en de te verwachten kosten.

Zwolle heeft 16 beweegbare bruggen. Voorwaarde om poëzie onder de bruggen te kunnen tonen, is dat de bruggen frequent opengaan en een redelijk aanbod van verkeer verwerken. De focus van onderzoek is daarom gelegd op bruggen in ontsluitingswegen, die bovendien regelmatig opengaan. Het onderzoek resulteerde in de selectie van 1) de Twistvlietbrug, 2) de Mastenbroekerbrug en 3) de Hofvlietbrug.

Ad 1: De Twistvlietbrug ligt in de Twistvlietweg en overbrugt het Zwartewater. De brug is de verbinding tussen Holterbroek en Stadshagen. De brug wordt vooral gebruikt door fietsverkeer en busverkeer. Het scheepvaartverkeer bestaat uit beroepsvaart en recreatievaart. Het vaarseizoen is de periode mei-september. De brug gaat ca. 2.000 per jaar open, ca. 6 keer per dag. De beschikbare oppervlakte onder de brug is 15m² (1m x 15m). De afstand van de stopstreep tot aan het openstaande brugdek is ca. 32 meter.

Ad 2: De Mastenbroekerbrug ligt in de Mastenbroekerallee en overbrugt het Zwartewater. De brug is de verbinding tussen Holterbroek en Stadshagen. De brug wordt gebruikt door alle soorten wegverkeer. Het scheepvaartverkeer bestaat uit beroepsvaart en recreatievaart. Het vaarseizoen is de periode mei-september. De brug gaat ca. 2.000 keer per jaar open, ca. 6 keer per dag. De beschikbare oppervlakte bestaat uit 9 vlakken tussen de liggers. De geschikte oppervlakte onder de brug is 48m² (6m x 8m). De afstand van de stopstreep tot aan het openstaande brugdek is ca. 38 meter.

Ad 3: De Hofvlietbrug ligt in de Pannenkoekendijk en bestaat uit twee beweegbare brugdelen. De brug wordt gebruikt door alle soorten wegverkeer. Het scheepvaartverkeer bestaat uit beroepsvaart en recreatievaart. De brug gaat ca. 7 keer per dag open. De brug bestaat uit 2 brugdekken, bestaande uit 9 vlakken tussen de liggers. De beschikbare oppervlakte per deel is ca. 32m² (4m x 8m). De afstand van de stopstreep tot aan het openstaande brugdek bedraagt ca. 60 meter.

Beheer

Om poëzieteksten aan de onderkant van een brug te kunnen aanbrengen, moet een constructie worden aangebracht om een vlakke ondergrond te verkrijgen. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- de constructie mag de brug niet beschadigen, om het draagvermogen niet in gevaar te brengen;
- de constructie moet demontabel zijn, om inspectie en onderhoud mogelijk te maken;
- de doorvaarthoogte voor de scheepvaart mag niet worden gehinderd;
- er mag geen vochtrophoping kunnen ontstaan, om corrosie te vermijden;
- er mag geen ruimte ontstaan tussen de onderkant van de brug en de constructie, om te voorkomen dat er zich vogels nestelen;
- de hemelwaterafvoer van het brugdek mag niet worden belemmerd;
- de constructie moet vandalismebestendig en veilig (niet gevaarlijk) zijn.

Datum 1 december 2020

Met inachtneming van deze voorwaarden is gekozen voor een weerbestendig doek als drager van de poëzie. Om schade aan de brug te voorkomen, dient het doek te worden bevestigd met klemmen die van rubber zijn voorzien. Voor de bespanning van het doek is een kokerconstructie nodig van 80mm x 80mm x 5mm. Het gewicht van de constructie is naar inschatting ca. 1.000 kg., hetgeen eisen stelt aan de bevestiging en het bewegingswerk van de brug.

Het doek zal jaarlijks worden verwijderd gedurende de winterperiode, zodanig dat in het voorjaar een nieuw doek met een nieuw gedicht kan worden geplaatst. Het verwijderde, oude doek kan worden gerecycled tot bijvoorbeeld boodschappentassen. De hoop is dat deze tassen (met een fragment van het gedicht) een collectors-item worden.

De kosten van het aanbrengen van poëzie zijn afhankelijk van de locatiekeuze en de gekozen oplossing. Aangezien de kosten uiteenlopen, wordt in eerste instantie poëzie aangebracht onder de Hofvlietbrug. De netto ruimte voor een gedicht is hier 7,7m x 11,9m (2 brugdelen van 90m² in totaal). Dit biedt de mogelijkheid om bijvoorbeeld eenzelfde gedicht zowel in het Zwols als in het Nederlands te plaatsen, of een gedicht en een afbeelding. Voor de bevestigingsconstructie worden per brugdeel aan de onderzijde demontabele frames van aluminium geplaatst, die met klemmen aan de stalen liggers van de brug worden geklemd. De doeken worden met storm-fix elastieken in de frames gespannen. De afmeting van het spandoek per brugdeel bedraagt 770x1190 cm.

Beoogd effect

Inwoners en bezoekers van Zwolle staan met enige regelmaat te wachten voor de Hofvlietbrug als deze openstaat voor het doorlaten van scheepvaartverkeer. Door het aanbrengen van poëzie onder de brugdelen worden de Zwollenaren op een speelse wijze in contact gebracht met kunst en wordt het wachten een aangenaam tijdverdrijf. Poëzie onder een brug is een bijzondere uiting dat het Zwolse kunstklimaat dynamisch is en blijvend innoveert.

Argumenten

1. *Poëzie terwijl u wacht*

Zwollenaren en bezoekers aan Zwolle staan met enige regelmaat te wachten voor de open brugdelen van de Hofvlietbrug. Met het verrichten van onderzoek naar de mogelijkheden van het aanbrengen van poëzie onder brugdelen, is motie M33 opgevolgd. Door vervolgens daadwerkelijk poëzie onder een van de bruggen aan te brengen, wordt uitvoering gegeven aan de strekking van de motie.

Poëzie onder de bruggen is een vernieuwende en dynamische uiting om de inwoners van Zwolle op een verrassende wijze in contact te brengen met een kunstvorm die men niet zo snel in de buitenruimte aantreft.

2. *De eenmalige kosten kunnen worden betaald uit het budget Kunst in de Openbare Ruimte*

Binnen de cultuurbegroting 2020 is budget beschikbaar voor Kunst in de Openbare Ruimte. De bekostiging van poëzie onder de Hofvlietbrug past binnen het bestedingsdoel van dit budget. Gelet op de relatief hoge kosten is ervoor gekozen om vooralsnog alleen de Hofvlietbrug van poëzie te voorzien.

3. *Voor de onderhoudskosten is een structureel budget nodig.*

De beschikbare middelen voor het onderhoud van kunst in de openbare ruimte gaan nu volledig op aan het huidige volume aan kunst. Voor het jaarlijks onderhoud van poëzie onder de brug is naar schatting ca. €8.000,-- structureel nieuw budget nodig.

Datum 1 december 2020

Risico's

Er is een klein risico dat de doeken worden vernield. Ervaring van elders leert dat dit weinig plaatsvindt. In voorkomende gevallen zullen de doeken moeten worden vervangen.

Financiën

De kosten voor het aanbrengen van poëzie onder de brug bestaan uit de volgende componenten:

- eenmalige kosten voor nader onderzoek van de Hofvlietbrug naar de fysieke mogelijkheden, de bevestigingswijze, vaststelling van de exacte maatvoering;
- de kosten van de stadsdichter per gedicht;
- de eenmalige kosten van de constructie en de bevestiging;
- de jaarlijkse kosten van onderhoud en het vernieuwen van het doek;

De eenmalige kosten voor de Hofvlietbrug bedragen €32.500,-- (ex. BTW). Deze kosten bestaan uit het frame, de bevestiging, de huur van een ponton, en de kosten van de stadsdichter.

De jaarlijkse kosten bedragen €8.000,-- (ex. BTW). Deze kosten bestaan uit het verwijderen van het oude doek en het aanbrengen van een nieuwe. De kosten van verwijderen en vervangen van het gedicht kunnen lager uitvallen als het doek kan worden gerecycled en verkocht als bijvoorbeeld boodschappentassen.

De eenmalige kosten van €32.500,-- (ex. BTW) kunnen worden gedekt uit het budget Beeldende Kunst, dat door de raad ten behoeve van de Cultuurbegroting 2020 beschikbaar is gesteld.

De jaarlijkse kosten van €8.000,-- (ex. BTW) kunnen niet uit de begroting van Cultuur of van Wijk- en Beheermanagement worden gedekt. Hiervoor wordt de raad gevraagd vanaf 2022 structureel €8.000,-- per jaar beschikbaar te stellen.

Communicatie

Publiciteit naar aanleiding van de motie heeft indertijd al tot de nodige spontane bijval uit de stad geleid. Zo hebben zich al enkele dichters gemeld en zijn er suggesties voor kunst gedaan.

Vervolg

Het streven is om de poëzie onder de Hofvlietbrug te hebben aangebracht als het vaarseizoen van 2021 begint. Door middel van een persbericht wordt bekend gemaakt wanneer de poëzie wordt aangebracht, op welke wijze dichters zullen worden aangezocht en welk thema wordt gekozen. Daarbij kan ook aandacht worden besteed aan het aftreden van de huidige stadsdichter en de introductie van de nieuwe stadsdichter. Voor de procedure wordt het Handboek van de Adviespool Beeldende Kunst gevolgd.

Openbaarheid

Deze beslisnota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorstel

Zwolle

Datum 1 december 2020

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Ingrid Geveke